

environmental and economic aspects. Scientific Bulletin of UNFU, 28(9), 9–15.
<https://doi.org/10.15421/40280901>

2. Гарасим П. М., Говда Г. А., Новак У. П., Падюка М. В. Еколого-економічні аспекти підготовки фахівців спеціальності «Облік і оподаткування». *Науковий вісник НЛТУ України. Серія економічна*. 2018. Том 28. № 9. С. 9-16.

УДК 378.046.2

ПРО ДУАЛЬНУ ОСВІТУ ДЛЯ ФАХІВЦІВ З ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ

Ковальова Т.В., к.е.н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Для підвищення мотивації студентів до отримання кваліфікації бухгалтера, сприяння адаптації здобувачів вищої освіти до умов виробництва та можливості працевлаштування необхідно запроваджувати дуальну освіту. Дуальна освіта (від [лат. dualis](#) — подвійний) — вид [освіти](#), при якій поєднується навчання осіб у закладах освіти з навчанням на робочих місцях на підприємствах, в установах та організаціях для набуття певної кваліфікації [1]. Появі цієї освіти ми завдячуємо Німеччині, де вона з'явилась в середині 1960-х років. Дуальна освіта в Німеччині має чітку законодавчу базу та здійснюється за допомогою торгово-промислових та ремісничих палат. Від Німеччини цю систему перейняли [Канада](#), [Австрія](#), [Швейцарія](#) та інші країни [2]. Дуальна освіта активно практикується у багатьох країнах Європи, де у цій системі навчається 50 % осіб, що

здобувають освіту. Дуальна освіта дала новий імпульс розвитку таким країнам Східної Азії, як [Південна Корея](#) і [Китай](#), де вона охоплює 33 % осіб, що навчаються. [3]. У Німеччині у цьому процесі задіяні понад 640 тисяч німецьких підприємств, щорічно вони укладають близько півмільйона угод про надання професійної освіти та інвестують у цю галузь близько 28 мільярдів євро [4]. У нашій країні також є позитивні приклади щодо цієї форми навчання: бізнес працює з профтехучилищами, ліцеями, вкладає в їх інфраструктуру, але натомість отримує висококваліфікованих фахівців, які мають відпрацювати на підприємстві, що інвестувало в цей освітній проект [5]. І хоча, в основному, при використанні цієї форми освіти, говорять більше про інженерні або робочі професії, ми вважаємо, що залучення її для фахівців спеціальності «Облік і оподаткування» буде теж доречним.

Вивченню дуальної освіти присвятили свої праці І. Бойчевська, І. Коркуна, Н. Абашкіна, М.Дернова та ін.. Ці автори вивчали закордонний досвід щодо цього виду освіти; питання впровадження її в нашій країні; та заходи, які необхідно провести на законодавчому рівні, які допоможуть її впровадженню. Однак, запровадження дуальної освіти для спеціальності «Облік і оподаткування» автори не розглядали. То ж спробуємо розглянути цю можливість.

Бухгалтери відносяться до затребуваних спеціальностей, особливо в категорії головних спеціалістів. Однак, необхідно «...подолати розрив між теорією і практикою, освітою й виробництвом і підвищити якість підготовки кваліфікованих кадрів, ураховуючи вимоги роботодавців у межах нових організаційно-відмінних форм навчання [6]». Уважається, що дуальна освіта ефективна для галузевих навчальних закладів, що дозволяє використовувати сучасну матеріально-технічну базу роботодавців, однак, для фахівців з обліку і оподаткування теж доречним буде використовувати

цю освіту, оскільки, їм на підприємстві необхідна наявність бухгалтерської служби і дозвіл керівника на користування документацією.

Університет дає фундаментальну освіту, з практичною ж складовою своєї професії слід знайомитись безпосередньо на підприємстві. Здобувачі освіти повинні на підприємстві ознайомитись з роботою фахівців бухгалтерської служби, закріпити отримані під час лекційних занять теоретичні знання. Тобто, відповідальність за процес навчання розподіляється між університетом і підприємством. На наш погляд, існують дві основні проблеми при запровадженні дуальної освіти для спеціальності «Облік і оподаткування»: розподіл часу між теоретичною і практичною складовою та пошук підприємств-партнерів (їх зацікавлення).

Концепція дуальної освіти передбачає просторове і часове поєднання за принципом 50 на 50% навчання у навчальному закладі та стажування на підприємствах, тому її ще називають «сендвіч»-курси. Така форма навчання сприяє більшій інтеграції освіти, науки і бізнесу. Згідно з дуальним принципом навчання, студенти під час стажування на підприємствах складають кваліфікаційні іспити, а фахівці, що працюють на підприємствах, беруть активну участь у формуванні переліку дисциплін та змісту і структури навчальних програм у ВНЗ [7].

У Вищій дуальній школі Гера-Айзенах (Німеччина) навчання триває шість семестрів – три роки. Кожен семестр ділять на три місяці теорії і три – роботи на підприємстві. Хоча в інших закладах для отримання теоретичних знань студенту достатньо 1-2 дні на тиждень відвідувати виш, а також працювати самостійно. Решта підготовки – робота на підприємстві [2].

Коркуна О. І. пропонує : теоретичне навчання – 30%, виробниче навчання та виробнича практика – 70% навчальних годин; упровадження блочно-модульної побудови навчального процесу: опанування базового модуля на базі закладу освіти, а потім чергування: модуль теорії (1-2

тижні) на базі закладу професійної (професійнотехнічної) освіти / модуль практики (4-8 тижнів) на базі підприємств, установ, організацій; оцінювання результатів навчання – відповідно до реальних показників професійної підготовки, підтвердженої в умовах виробництва [5]. Ми вважаємо, що пропозиції Вищої дуальної школи Гера-Айзенах щодо розподілу часу на теоретичну і практичну складові будуть доречними при дуальній освіті бухгалтерів. Основою цієї форми навчання є інтегративний навчальний план, який складається спільно студентом, університетом і підприємством.

Підприємствам необхідно відштовхуватись від потреб ринку і проаналізувати на три-чотири роки вперед, на які економічні спеціальності буде попит. Приймаючи на своїх підприємствах здобувачів освіти керівники у майбутньому отримають фахівців, які зможуть одразу давати віддачу, а значить підвищиться рівень обробки інформації, покращиться ефективність його роботи. При цьому держава, з свого боку, повинна дозволити витрати на підготовку фахівців вони могли внести до витрат на виробництво (включати у свою собівартість). Таким чином, впровадження дуальної освіти забезпечить достатню кількість висококваліфікованих фахівців з обліку і оподаткування, які будуть мати відповідну професійну придатність і конкурентну спроможність на ринку праці. Цей процес необхідно інтегрувати в якомога більшій кількості навчальних закладів.

Література:

1. Вікіпедія: сайт URL:

<https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%94%D1%83%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%>

2. Андрейців І. : Що таке дуальна освіта і навіщо вона українцям:

сайт URL: <https://ru.osvita.ua/vnz/reform/54683/> (дата звернення 13.11.2020)

3. Дрозач М. І. Розвиток професійного навчання кадрів на виробництві в контексті зарубіжного досвіду. *Наука та інновації*. 2008. Т. 4. № 3. С. 88–94.

4. Бойчевська І. Роль системи дуальної освіти у професійній підготовці молоді Німеччини : сайт URL: <file:///C:/Users/%D0%A2%D0%B5%D1%82%D1%8F%D0%BD%D0%B0/Downloads/18067-26660-1-SM.pdf>. (дата звернення 13.11.2020)

5. Коркуна О. І. Сучасні процеси розвитку дуальної освіти: запорука стабільності кадрового потенціалу: сайт URL: [http://ird.gov.ua/sep/sep20184\(132\)/sep20184\(132\)_090_KorkunaO,KorkunaI,TsilnykO.pdf](http://ird.gov.ua/sep/sep20184(132)/sep20184(132)_090_KorkunaO,KorkunaI,TsilnykO.pdf) (дата звернення 13.11.2020)

6. Абашкіна Н. В. Принципи розвитку професійної освіти в Німеччині: монографія. Київ : Вища школа, 1998. 207 с.

7. Дуальна освіта в дії : сайт URL: <http://nati.org.ua/node/326> (дата звернення 13.11.2020)

УДК 378.1

**ПРОБЛЕМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ
ОБЛІКОВИХ ФАХІВЦІВ У КОНТЕКСТІ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ**

Болдовська К.П., к.е.н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Сучасні процеси глобалізації та інтеграції, зміни соціально-економічних умов життя, оновлення знань, зростання обсягів інформації,